

Birleşmiş Milletler Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UNESCAP)

Kurtuluş Aykan*

Küresel mali krizin ortaya çıkardığı en önemli gerçek, ekonomik sorunların bundan böyle artık tek tek ülkelerin sorunları olmaktan çıktığı ve bu sorunlara çözümlerin de küresel ölçekte aranması gerektiğidir.

Yoksulluk; ticaret ve yatırımlar, ulaştırma ve turizm; çevre ve sürdürülebilir kalkınma, iletişim, uzay teknolojisi ve felaket risklerinin azaltılması; sosyal kalkınma gibi konulara ülkelerin işbirliği yaparak yaklaşımları, bu alanlarda çözüm bekleyen sorunların aşılmasında önemlidir.

Bumakalede, Birleşmiş Milletler Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu'nun (UNESCAP) tanıtılması amaçlanmakta olup, Örgütün kuruluşuna, amacına ve işleyişine değinilecek, yukarıda belirtilen sorunlara yaklaşımı irdelenmeye çalışılacaktır.

I. UNESCAP'ın Kuruluşu ve Temel Özellikleri:

UNESCAP, BM Ekonomik ve Sosyal Konseyi'nin (ECOSOC) Asya ve Pasifik için bölgesel kolu olarak 1947 yılında Şangay'da (Çin) kurulmuş olup, 1949 yılında Bangkok'a (Tayland) taşınmıştır.

UNESCAP'ın halihazırda, 53'ü asil, 9'u ortak olmak üzere 62 üyesi bulunmaktadır. Batı'da Türkiye'den, doğuda bir ada ülkesi olan Kiribati'ye, kuzeyde Rusya'dan, güneyde Yeni Zelanda'ya kadar olan coğrafyayı kapsamaktadır. UNESCAP aynı zamanda Birleşmiş Milletlerin beş bölgesel kuruluşu arasında, üyelerinin kapsadığı coğrafi alan olarak en büyüğüdür.

UNESCAP'ın faaliyet alanları aşağıda özetlenmektedir:

- Yoksulluk ve kalkınma
- İstatistik
- Kalkınmaya yönelik alt bölgesel faaliyetler
- Ticaret ve yatırım

(*) T.C. Bangkok Büyükelçiliği Müsteşarı.

- Ulaştırma ve turizm
- Çevre ve sürdürülebilir kalkınma
- Bilgi, iletişim ve uzay teknolojisi ve felaket riskinin azaltılması
- Sosyal kalkınma

UNESCAP bölgedeki hükümetlerin ekonomik ve sosyal konuları gözden geçirip, tartıştıkları ve mutabakat sağladıkları konularda işbirliği yaptıkları bir forumdur. Sekretaryanın en üst görevlisi İcra Sekreteri (aynı zamanda BM Genel Sekreter Yardımcısıdır) olup, bu görevi 2007 yılı Ağustos ayından beri Bayan Noeleen Heyzer (Singapur) yürütmektedir.

UNESCAP'ın yasama organı Komisyon'dur. Komisyon yılda bir kez Bakanlar düzeyinde toplanır ve ECOSOC'a rapor verir. UNESCAP üyesi ve ortak üyesi ülkelerden oluşan Daimi Delegeler ve Diğer Temsilciler Danışma Komitesi (ACPR) Komisyon'un etkinlikleri konusunda UNESCAP İcra Sekreteri'yle danışmanlık ve görüş alışverişi yapmak üzere en az ayda bir kez toplanır.

Komisyon'un müteakip Bakanlar toplantısı 23-29 Nisan 2008 tarihlerinde gerçekleşecektir.

II. UNESCAP'ın Örgütsel Yapısı:

Komisyon'un 2008 yılı Nisan ayında yapılan 64. Oturumunda sekiz Komite kurulmuştur. Bunlar;

- a. Makroekonomik Siyasa, Yoksulluğun Azaltılması ve Kapsayıcı Kalkınma Komitesi
- b. Ticaret ve Yatırımlar Komitesi
- c. Ulaştırma Komitesi
- d. Çevre ve Kalkınma Komitesi
- e. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Komitesi
- f. Felaket Riskinin Azaltılması Komitesi
- g. Sosyal Kalkınma Komitesi
- h. İstatistik Komitesi

Yukarıda belirtilen Komiteler yılda iki kez toplanarak, kendi alanlarındaki konuları gözden geçirmek, öncelikleri belirlemek, bölgesel yaklaşımlar hakkında istişarelerde

bulunmak, bölgesel diyalogu teşvik etmek, Komisyona karar tasarıları sunmak ve Komisyon'un kararlarının uygulanmasını izlemekle görevlidirler.

a) Makroekonomik Siyasa, Yoksulluğun Azaltılması ve Kapsayıcı Kalkınma Komitesi,

- Yoksulluğu azaltmak ve sürdürülebilir ve kapsayıcı kalkınmayı sağlamak amacıyla makroekonomik siyasalar üretmek,
- Kalkınmanın finansmanı konusu da dahil bölgesel ekonomik kalkınma politikaları ve alternatiflerini üretmek,
- Yoksulluğun azaltılması konusuna özel önem vererek, Millenyum Kalkınma Hedefleri'ne (MDG) ulaşmak amacıyla stratejiler geliştirmek,
- Yoksulların istihdamı ve gelirlerinin artırılması için politikalar yapmak,
- Az gelişmiş ülkelerin özel ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik çalışmalar yapmak ve
- Kırsal yoksulluğun azaltılması konusunda politikalar üretmekle görevlidir.

b) Ticaret ve Yatırımlar Komitesi,

- Bölgesel işbirliği mekanizmaları oluşturmak ve Asya-Pasifik Ticaret Anlaşması dahil, ticaret, yatırım ve finansman konusunda anlaşmalar yapmak,
- Ticaret, yatırımlar ve finansman konularında politika alternatifleri üretmek,
- Tarım teknolojisi transferi ve tarım işletmelerinin geliştirilmesi yoluyla kırsal kalkınmanın sağlanması için politikalar üretmek ve
- Bölgesel kalkınma sorunlarına teknoloji transferi yoluyla çözümler üretmekle görevlidir.

c) Ulaştırma Komitesi,

- Milenyum Kalkınma Hedeflerini de içerecek şekilde ulaştırma politikaları ve programları oluşturmak,
- Uluslararası ulaştırma şebekeleriyle bağlantı kurmak için Asya Karayolu, Asya Geçişli Demiryolu ve diğer projeleri takip etmek,
- Ulaştırma faaliyetlerinin ve lojistiğinin verimliliğini arttırmak ve yol güvenliğini sağlamak için tedbirler tavsiye etmek ve

-
- Uluslararası ulaştırma anlaşmalarının uygulanması için destek vermekle görevlidir.
- d) Çevre ve Kalkınma Komitesi,
- Kalkınma politikalarına çevreyle ilgili hususların ilavesini sağlamak,
 - Su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı için politika ve stratejiler üretmek ve
 - Enerji kaynaklarının sürdürülebilir kullnımı ve enerji güvenliği için bölgesel işbirliği yapmakla görevlidir.
- e) Bilgi ve İletişim Teknolojileri Komitesi ,
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kalkınma politikalarına girmesini sağlamak,
 - Bölgesel ve alt bölgesel düzeylerde bilgi ve iletişim teknolojilerinin transferini ve kullanımını sağlamak,
 - Bilgi ve iletişim teknolojileri konularında insan kaynağını geliştirmek ve
 - Felaket risklerinin azaltılması konularında bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılmasını sağlamakla görevlidir.
- f) Felaket Riskinin Azaltılması Komitesi,
- Felaket riskinin azaltılması konusunda politikalar üretmek,
 - Felaket riski yönetimine yönelik bölgesel işbirliği mekanizmalarının oluşturmak ve
 - Felaket risklerinin önceden haber verilmesi ve hazırlık konusunda değerlendirmeler yapmakla görevlidir.
- g) Sosyal Kalkınma Komitesi,
- Sağlık, gençlik, yaşlılık, nüfus ve sosyal kalkınmaya ilişkin Birleşmiş Milletler’de mutabık kalınanlar da dahil uluslararası taahhütlerin uygulanmasını izlemek,
 - Sosyal politika alanında siyasa ve stratejiler üretmek ve
 - Bütünleşmiş toplumlar oluşturmak amacıyla sosyal politikalar oluşturmak ve finansman sağlamakla görevlidir.
- h) İstatistik Komitesi,
- Özellikle Milenyum Kalkınma Hedefleri’ne yönelik anahtar sosyo ekonomik ve çevresel geliřmeleri izlemek,

Trends in the Use of Anti-Dumping Measures During the First Twelve Years of the World Trade Organization

- Ekonomik, sosyal ve çevreye ilişkin analizlerde kullanılmak üzere veri oluşturmak,
- ESCAP bölgesindeki ülkelerin istatistik konusundaki kapasitelerini geliştirmelerine yardımcı olmakla görevlidir.

Yukarıda belirtilen alanlarda işbirliğiyle yoğun faaliyetlerde bulunan Birleşmiş Milletler Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu, bölgesinde önemli bir boşluğu doldurmakta olup, bölge ülkelerinin ekonomik ve sosyal kalkınmalarına katkıda bulunmaktadır.